יומא דנשמתא

הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע

יומא דהילולא י"א אייר (תר"ד)

"כל העולם ידעו גודל קדושתו ואלפי ישראל נהרו אליו" - כך מעיד הגאון המהרש"ם מבערזאן זצ"ל על הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע (בהסכמתו לספר 'שארית יהודה', לעמבערג תרס"ט).

כן מצאנו לעדות נשגבה מבעל ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע - בתשובתו הידועה בנידון חלוקת הירושה בסטרעטין ('שו"ת 'דברי חיים', ח"ב, חו"מ סי' לט) - בדברו אודות הרה"ק רבי יהודה צבי ובנו הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין: **"מחמת גודל קדושתם ויראתם, נשמעו דבריהם לכל הגליל וינהו אחריהם ללמוד תורה ויראה מהם, גם נתנו להם נדבות לכבד יראי השם כיו"ב, ושאלו עצות כאשר ישאל איש בדבר אלקים, כי היו בעלי רוח הקודש, ותפלתם ודיבורם בקדושה עשו פרי"**.

רבות יסופר עלי שגב קדושתו של איש אלקים קדוש זה אשר הכל ענו אחריו מקודש מקודש, ונביא כאן אפס מעט מהנה, כפי אשר תכיל יריעה זעירא הדין, כי הרבה יותר ממה שכתוב כאן מסופר בספרי זה תולדות האדם הגדול בענקים אשר יוזכרו להלן.

"דגל מחנה יהודה"

הרה"ק רבי **יהודה צבי בראנדוויין** נולד בשנת תק"מ, בערך, לאביו הרה"ק רבי **שמואל זיינוויל** זי"ע אב"ד זוואלוב שבמזרח-גאליציה.

על רם יחוסו התבטא פעם בעצמו, כפי שמספר נכדו הרה"ק רבי נחום מבורשטין זצ"ל (בהקדמה לספרו 'אמרי ברסז'), ואמר **"שהוא ידע היחוס שלו עד אצלו, שהי' ששה עשר דורות דור אחר דור בעלי רוח הקודש, וי"ג דורות דור אחד דור עד אצלו הי' נוטרי הברית, והי' ידע היחוס בשמותם דור אחר דור, ואמר מסתגנא למעלה בקודש דור אחר דור עד ר' יוחנן הסנדלר"**.

אודות לידתו מסופר, שפעם סבב הרבי ר' שמעלקא בעיירות לקבץ מעות לצורך דבר מצוה, ועשה שבתו בזוואלוב. אנשי העיר לא ידעו להערך את האורח הגדול ולא נהגו בו כבוד כראוי, מלבד המרא דאתרא שכיבדו ביותרת הכבוד מתוך הערצה מופלגת. בצאת השבת אף הענ"ל לו סכום הגון יתר על מה שהשיגה ידו, בכדי להפיס את דעתו על אי הכבוד שנהגו בו בני העיר, וגם הכין עבורו סעודה גדולה טרם נפרד לדרכו. פתח הרר"ש ואמר: "כשצדיק בא לעיר, אזי מבקש מהשי"ת שיתן לו כמה ברכות תחת ידו, שיהיה בכחו לברך את מי שירצה, ובעיר הזאת לא מצאתי איש שיהא ראוי לקבלה הימני, כי אם כבודו, על כן אמרו לי במה אברככם". ענהו הרה"ק מזוואלוב: שאלתי ובקשתי, לברכני בבן זכר שיהא צדיק וגאון כמותו", ואכן מקץ כשנתיים ימים נתקיימה ברכתו, ונתמלא הבית אורה, בלידת בנו, הוא רבינו יהודה צבי, שהענ"ק חמה בגדולת צדקתו וקדושתו ('דגל מחנה יהודה', אות יד).

בהגיע לפרקו נשא את הצדיקת מרת טאבע רחל ע"ה בת החסיד רבי אליעזר מראזלע זצ"ל, "שהי' איש קדוש ותם וישר בהצנע לכת, והי' ממשפחת כהנא, והי' לו אגרת היחוס בן אחר בן עד עלי הכהן, אך כאשר הי' שריפה גדולה נשרפה אגרת היחוס" (שם, אות סט).

באותן שנים עלה ונתעלה בתורה ובעבודה בהצנע לכת, כשהוא מסתיר את גאונו ובדקותו מעיני כל חי. אמנם מפה לאוזן דברו בו נשגבות, וכשחיפשו תושבי סטרעטין מורה הוראה ושו"ב בעירם, נתנו בו עיניהם וניסו לדבר על לבו לקבל את משרת הרבנות, אלא שהוא הקדוש סירב לכך בתוקף, אך לזאת ניאות להם לשרת אצלם בקודש בתור שו"ב.

עד מהרה ניכרה עבודתו הנשגבה במלאכת השחיטה, וראו כל עמי הארץ דלאו שוחט בעלמא הוא, אלא אומנות זו היתה בידו לצורך תיקון נשמות שנתגלגלו בחי לצורך תיקון, ונפלאות יסופר, כי "זה גלוי וידוע אשר העופות היו רצים אחריו בעת שהלך לשחוט, וגם הבהמות היו רבצים לפניו ופשטו צוארימם בעת השחיטה. פעם אחת ברח שור אחד מהאדון להיעבר, שור נגף והזיק הרבה אנשים, ולא הי' באפשרות לתופסו, והיו שם אנשים שהי' אומרים להאדון שיש להם עצה איך לתפוס השור הנ"ל היינו שיצוה להשו"ב לשחוט אותו, וכן פקד עליו שיראה לשחוט השור, וכאשר חלך עם הסכין של שחיטה להיעבר, תיכף רבץ השור לפניו ופשט את הצואר, ושחט ובדק כדת וכדין" (שם, אות יח).

"וזאת ליהודה"

בראשית קיבל תורה מרבו הרה"ק רבי ארון לייב מפרימישלאן זי"ע שקירבו מאוד והראה לו חיבה יתירה. הגאון רבי יחיאל מיכל היבנער זצ"ל אב"ד ניזונוב מביא בספרו 'הלולא דרבי' (קאלאמוא תרי"ג דף כא אות נז) אודות "המנהג מאז אצל רבותינו ז"ל שלא לאכול ולשתות חמץ של ישראל הנמכר **עד חג השבועות**, והחומרא הזאת הוא נובעת מהק' ר' ארון ליב מפרימישלאן זצ"ל **שהי' סר למשמעתו הצדיק דמעיקרא מהרי"ץ מסטרעטין זצ"ל** טרם דבקה נפשו לאהבה להק' האדיר מסטרעליסק זצ"ל, ואח"כ הקיל רבינו הק' ז"ל (רבי אורי מראחטין זי"ע) לזיהר מזה רק עד היא"צ של חותנו זקנו הנ"ל שהוא בי"א אייר וכל קדושים עמו..."[1].

לימים התקרב אל הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע, אצלו מצא את שאהבה נפשו, ודבק בו בכל נימי נפשו, עד שנחשב לאחד מאריות שבחבורת תלמידיו. הוא הלך בדרכיו, נהג כמנהגיו ואימץ את הליכותיו. בציווי רבו ערך מסעות רבים בהונגריה וברומניה, ופעל שם רבות להפצת החסידות.

רבו 'הישרף' מסטרעליסק החשיבו וקירבו ביותר, "והיה קורא אותו **מיין ר' יהודה צבי**", ופעם התפאר בו ואמר: **"כאשר יבא משיח בן דוד במהרה בימינו, ילכו לקראתו כל צדיקי הדור, הבעש"ט עם תלמידיו, והמגיד עם תלמידיו, ואני עם תלמידי רבי יהודה צבי, ולא אבוש כנגדם"** (מהקדמת שארית יהודה' הנ"ל, וכן בהקדמת 'דגל מחנה יהודה', לעמבערג תע"ב).

ואמנם כה דיבר בקדשו גיסו של הרה"ק מסטרעליסק, הרה"ק רבי מנחם מענדיל מקאסוב זי"ע - בעל 'אהבת שלום' (בשו"ת 'שארית יעקב', לעמבערג תרמ"ח, סי' יב), ובתו"ד: "לקול המולה שהשיבו את הארי אחרי מותו, ולא חשו לכבודו, והעלו לבם טינא שדבר שיצא מפי אותו צדיק יהיו נכשלין ח"ו הנהגין אחריו... עמדתי ואזרתי כגבור חלצי להצדיק את הצדיק החי מעיקרא... שבכל הגלילות מקום אשר בהר המלך מלכי רבנן מגיע הי"ה **הרב הצדיק ר' יהודא צבי זצוקלה"ה מק"ק סטרעטין יצ"ו** ונשמעין, נהגו ע"פ דבורו שמסגל סגולה ותחבושת לילד שח"ו אירע בו מעשה רע, ליקח תרנגול שחור ולקרוע אותו על הולה, וכעת קמו אנשים שיאמרו שע"פ דת תוה"ק דבר זה אסור משום דרכי האמורי... **ועתה בוא עמי ואראך שדברי הצדיק האלקי המפורסם וכו' מוה' יהודא צבי זצ"ל דברי אלקים חיים...** ומכל שכן בכגון זה, שאנו יודעין מאין בא להם המנהג הזה, שיסודו מצדיק יסוד עולם, לכן אסור להרהר אחריו..."[2].

קדוש ונורא היה שמו ולא בכדי הפליגו גדולי וצדיקי הדור בשבחו והפליאו מאוד את דרכו בקודש (כמובא בספרים ואסמ"ס), והמגיד הק' רבי מרדכי המגיד מטשערנאביל זי"ע "היה שולח לו קוויטל עם פ"ג כמה שנים בכל ר"ח אלול", ופעם אחת כשעבר דרך העיר בוטשאטש, יצא לקראתו המרא דאתרא הגה"ק רבי אברהם דוד "והעמיד עצמו על הכסא **ובירך ברכת שהחייני בשם ומלכות"** (ראה שם, אות לט).

ולפני הסתלקותו אמר הרה"ק ה'בני יששכר' לבנו הרה"ק רבי דוד מדינוב זי"ע: **"בזה הדור הה"ק מהרי"צ מסטרעטין הוא הצדיק הדור אשר יוכל לתקן נשמות של ישראל"**, ופקד עליו שיסע אליו לקבל פני קדשו (שם, אות כב. וראה שם אות לו שכעין זה העיד עליו הרה"ק ה'עטרת צבי' מזידיטשוב זי"ע לפני הסתלקותו).

"תר"ד לארץ כבודו"

במשך ח"י שנים הנהיג הרה"ק מסטרעטין את עדתו, עד להסתלקותו ביום י"א אייר שנת תר"ד, ומנו"כ באהל שהוקם על ציון קדשו בסטרעטין.

לאחר הסתלקות רבינו הגיע משמשו אל כ"ק מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע, שהתעניין אצלו על כל פרט ופרט מתהלוכות רבו ועל סדר יומו, ואח"כ קרא מרן לרבנית הצדקנית מרת מלכה ע"ה ואמר לה: **"דער סטרעטינער רבי איז געווען א פלא" - הוא היה פלא, יכולני לומר בתורת עדות, ששלש שנים קודם הסתלקותו כבר לא היה בזה העולם!** ('דגל מחנה יהודה', אות לח).

תולדותיו כיוצא בו המה הגאונים הקדושים: רבי **אברהם מסטרעטין** (ראה אודותיו במדורנו גל' שמז); רבי **אליעזר מאזיפאלע**; רבי **שמואל זיינוויל מסטרעטין**; רבי **חיים**[3]; ובתו היחידה הצדיקת מרת רייזל אשת החסיד ר' **חיים קרייטנער** מזבאריז[3], מהם נשתלשלה ונסתעפה שושילתא קדישא לדורותיהם, אשר האירו תבל ומלואה בתורתם צדקתם וקדושתם.

רבינו לא השאיר אחריו חיבורים, אך חלק זעיר מאמרותיו הטהורות ועובדיו טבין נרשמו ונאספו ע"י תלמידיו וצאצאיו בשני ספרים **'שארית יהודה - דרך חיים תוכחת מוסר'** (לעמבערג תרס"ט) ו**'דגל מחנה יהודה'** (לעמבערג תרע"ב).

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן

תיקון הפגמים - על ידי תורה ותפלה

הנה אמר דוד המלך ע"ה (תהלים קא, טו-טז) **'אלמדה פושעים דרכיך' וגו'**, ובתר הכי אמר **'הצילני מדמים'**. שמעתי לפרש, שביקש שינצל מלהורות דרך תשובה בסיגופים מרים (וזהו הצילני 'מדמים'), והעובר חייבי מיתת בי"ד וחייבי כריתות יצטרך לתשובה המשקל לסיגופים המרים כמות, **ולמדוני הקדושים כו' מהר"ש מרזין ומהרי"צ מסטרעטין ומהר"ש מבעלזא נבג"מ זי"ע לתקן הפגמים בתורה ותפילה**".

שו"ת אמרי דוד להגאון רבי דוד מאיר פעדיר וצ"ל אב"ד סווירז (חלק אה"ע לעמבערג תרמ"ו, במאמרים במקרא ובאגדה ובתפילות, אות לט)

1. בהמשך כותב כי **"באמת החומרא הזאת שייך רק לגדולי ישראל"**. וראה עוד מה שהבאנו בגליון תקסו מדור "תרון דעת" - אודות המנהג שלא לאכול בין פסח לשבועות חומץ שנמכר לנכרי.
2. **ב'שדי חמד'** (ח"ג, מע' ר"ה, סי' ג אות יא) הביא הדברים הללו והוסיף: "ובמקומות הללו לית דחש לזה ובעיירות רבות השו"ב הוא המתפלל בימים נוראים, וחלילה להטיל שום שמץ ספק בדבר וכו' ואין חילוק בין שאר אדם לשו"ב, ופוק חזי מאי עמא דבר, ולא ראינו ולא שמענו מי שערע"ר בזה, וגם להאדמו"ר הנ"ל נראה ודאי שאם השו"ב כבר הוחזק להתפלל בימי"נ אין להעבירו מחזקתו" (וע"ר שו"ת **'צור יעקב'** להגאון מפרוזינא זצ"ל, ח"א ס' קכט).
3. ארבעה חדשים אחר פטירתו, בכ"ב טבת תקפ"ז, נסתלק בנו הרה"ק רבי שלמה זי"ע, כשקודם לכן התבטא: **"איני יודע היאך אפשר לחזות אחר פטירת אב כזה..."** (ראה 'יחוד בדורו' עמ' קפ).
4. היה איש קדוש ועובד ה' בסתר. לא נהג ברבנות והיה סוחר, ונפטר בחיי אביו הק' במגיפה שפרצה בשנת תקצ"ח.
5. תשובה אליו **בשו"ת 'דברי חיים'** (ז"ד ח"ב סי' סח): "להרב וכו' מו"ה **חיים קרייסטנער** נ"י בק' זבארז **חתן הרב הקדוש המנחם מהרי"צ זלה"ה מסטרעטין יע"א".**
6. התודה והברכה נתונות בזה למכון **'בית סטרעטין'** (מורשת רבוה"ק מסטרעטין זי"ע שע"י "איגוד צאצאי" הרה"ק מסטרעטין העולמי") על עזרתם המרובה להכנת המאמר. לתגובות והערות נא לפנות למכון 'בית סטרעטין' בפקס: 077-470-3318 או בדוא"ל bait.stratin@gmail.com

מאת: הרה"ח ר' **ישכר בעריש ווייס** שליט"א

ביטדה חיים

הֶחָפֵץ בַּחַיִּים וְשׁוֹמֵר אֶת פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ מִלְּדַבֵּר בַּתְּפִילָה וּבְקְרִיאַת הַתּוֹרָה יִזְכֶּה לְאֲרִיכוּת יָמִים (ספר ייטב לב)

מוגש כחומר למחשבה ע"י חברת "ומקדשי תיראו-יראת מאלוקיך" - לקבלת פרוספקטים ומודעות - חינם 053-3199990

ר' למשה

המרור נערך לזכר נשמת הרה"ח - ר' משה בהר"ר ישכר בעריש ברונשטיין ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

בכל עת, בכל שעה, בכל מקום.

1-800-76-76-76

24 שעות

והוא סגולה לכל דבר

צדקה ארץ ישראל